

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

XV. De appellationibus, & ne pendente appellatione aliquid innovetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

si adicatur in rem iudicatam transiisse, à qua statuto tempore appellatum non est, vel appellatum quidem, sed postea deserta fuit appellatio, nupote appellatorem non

persequente, cap. penult. De appellat. in Clement. cap. Quod ad 15. Ext. De sent. & re judic.

DE APPELLATIONIBUS, ET NE PENDENTE APPELLATIONE ALIQUID INNOVETUR.

TITULUS XV.

§. I. Appellationis usus.

TAmetsi aliàs res iudicata pro veritate habeatur, propter auctoritatem iudicantis, l. 2. D. De reg. iur. cap. Sicut 16. Ext. De sent. & re iud. nihilominus utroque iure receptum est, ut à sententia appellari, id est, ad superiorem iudicem, corrigendæ ejus causâ, provocari possit, Imò & eò decursum est, ut etiam à quovis gravamine tam extrajudiciali quàm judiciali appellare liceat, cap. Cum sis 5. Ext. hoc tit. cap. 3. eod. in Clement. cap. Concertationi 8. eod. in 6. l. 4. C. hoc tit.

§. 2. Duplexgenus Appellationum.

Ut hinc rectè dividantur Appellationes in Extrajudiciales & Judiciales, c. 1. hoc tit. in Clem. Extrajudicialis appellatio illa dicitur, quæ extrajudicium interponitur à gravamine illato vel inferendo; veluti, si beneficium alteri collatum sit in præjudicium meum, & idcirco appellem, d. cap. Concertationi eod. in 6. quod exemplum illati gravaminis est; futuri verò, ne fiat electio, postulatio, vel collatio beneficii, cap. Consideramus 10, cap. Cum nobis 19, cap. Auditis 29. Ext. De elect. aut ne in possessione mea turber, cap. Bona 51, Ext. De appellat. a judicialis appellatio de his instituitur, quæ in iudicium veniunt, vel circa iudicium accidunt, idque vel ante vel post definitivam sententiam, cap. Cum sis 5, c. Super eo 12, Ext. eod. Ante sententiam definitivam; puta, si quis citetur ad locum non tutum, cap. Ex parte 47. Ext. hoc tit. cap. 4, Ext. Vt late non contest. vel ad diem constituto breviori termino. c. 1. Ext. de dilationib. aut si in dext. interloquendo reiiciat exceptionem, cap. Significante 34, cum c. seq. Ext. De rescript. aut aliud quid pacti deneger. Siquidem ab omni onere appellari potest hoc iure Canonico, d. c. Super eo Quippe appellatio defensionis species est, & in præsidium innocentie comparata, cap. Cum speciali 61. §. porro Ext. hoc tit. Aliter de iure civili, quo ante definitivam sententiam appellatio inhibetur, l. Ante 7. C.

Quor. appel. non recip. l. fin. C. De sent. & interloc. nisi certis casibus, qui alibi extant, in l. Intra 40. D. De minorib. in l. 2. D. De appellat. recip. in l. Arbitro 9. D. Qui satisd. cog. Vide latius apud Hostiens. in Sum. huius tit. numer. 5. & unâ hac regula comprehendi possunt: Quod ubicumque interlocutoria sententia vim definitivæ habet, & gravamen eius per appellationem à definitiva relaxari nequit, toties appellari possit etiam de iure civili. Quam regulam & ad forum Ecclesiasticum traduxit Concilium Tridentinum, Sess. 22. cap. 20. de reform. addo & Sess. 3. cap. 1. De reformat. ut in eo à veteribus Canonibus multum hodie discessum videatur.

§. 3. De judiciali appellatione post sententiam.

Porro judicialis appellatio post sententiam definitivam ex duplici capite instituitur: vel ab ipsa sententia definitiva, vel ab eius executione. De priori, constituti iuris est, & in maioribus & in levioribus causis tam criminalibus quàm civilibus à definitiva sententia appellari posse, l. Et in maiorib. 20. l. Litigatoribus 14. C. hoc tit. c. De appellationib. 11. c. Cum sis 5. Ext. hoc tit. Ab executione tum demum appellatur, ubi modus executionis exceditur: alias nulla datur appellatio ab executione, l. Ab executione 5. C. Quor. appel. non recip. t. Quod ad consultationem 15. Ext. De sent. & re iudic.

§. 4. Casus, quibus appellare non licet à definitiva sententia.

Priore tamen capite non continentur damnati ob manifestum crimen, d. c. Cum 5 §. fin. & c. Pervenit 13. Ext. hoc tit. item confessi & convicti simul de crimine, l. 2. C. Quor. appel. non recip. addo sing. text. in l. Non tantum d. hoc tit. & in l. 1. §. divus & §. si quis ultro v. de quæst. & qui ob veram contumaciam absentes, contrariam sententiam tulerunt, l. 1. C. Quor. appel. non recip. l. Properandum 11. §. cum autem C. De iud. Adde casum in l. 3. 4. 5. 6. 8. C. d. tit. Quor. appel.

§. 5. *Alii casus.*

Adde, neque appellationi locum esse à sententia Summi Principis, cum hic superiorem non habeat, qui provocetur, l. 1, D. *A. quib. appell.* neque à sententia Præfecti Prætorio aut Senatus Romanis quibus hoc singulariter tributum est, l. unica, C. *De sent. Præfecti Prætorio* & d. l. 1, §. 1, neque si à partibus renunciarum sit aut conventum, ne appellaretur, d. l. 1, §. 2, & l. *fin. in fine C. De temporib. & repar. appellat.* vel à Summo Principe causa, appellatione remota, delegata sit, d. l. 1, §. *fin. cap. Super 15, Ext. De officio & pot. jud. deleg. cap. 1, Ext. De rescript. vel si jam aote bis appellatum sit in eadem causa, l. unica C. No liceat in una, c. Directa 39 c. Sua 65, Ext. hoc tit. iungo §. *Meminisse inf. eod.* b A sententia arbitrorum et si nulla appellatio detur, l. 1, *Cod. de arbitr.* tamen si arbitri juris sint, hoc est, ex necessitate juris sumpti, quales sunt, qui de suspecto Judice cognoscunt, aut de revocatione litterarum Apostolicarum; ab horum sententia rectè provocatur, c. *Ab arbitris 21, De off. & potest. jud. deleg. in 6. l. fin. C. De judic.**

§. 6. *De modo appellationis.*

Sed de modo appellationis videamus; qui hic est, ut intra decendium, id est, decem dierum spatium, à lata sententia definitiva vel interlocutoria, sive alio gravamine, appelletur, per text. in cap. 1, Nov. 23, *de appellat. cap. Quod ad consultationem 15, Ext. De sent. & re jud. c. Cum dilectus 2, §. fin. Ext. De elec. c. Significaverunt 36, Ext. De rescript. c. Conventationis 8.* & ibi Glos hoc tit. in 6, *videlicet Hen. Borch ad c. Cum sit Ext. hoc tit. & And. Gail. lib. 1, Obs. 139.* ita tamen, ut si ab interlocutoria vel ab alio gravamine extrajudiciali appelletur, causa appellationis addatur, c. 1, *hoc tit. in 6, c. Ve debitus 59, Ext. eod.* Sin à definitiva sententia, sufficiat vel nudè provocasse, sola emissà voce, *Appello;* dummodò id post latam sententiam, sedente adhuc Judice pro tribunali, fiat, l. 2 l. 5, §. *fin. D. De appellat. & l. Litigatorib. 14, C. eod.* alias ex intervallo scripto opus est ad appellandum, l. *Eos 6, penult. junctâ Auth. Hodie 6, hoc tit. & l. 3, circa fin. D. eod.*

§. 7. *De causa inserta appellationi.*

Si tamen à definitiva provocans causam certam appellationi inserat, non idèò magis ad eam causam prosequendam constringetur, sed liberum erit ei, etiam aliam provocationis causam reddere & prosequi, d. l. 3, *circa fin. Quod contra obtrinet*

in appellatione ab interlocutoria vel ab alio gravamine, in qua non licet aliam causam prosequi, quàm quæ in appellando nominatim expressa est, c. 5, *eod. in Clem. cap. Interposita 70, in princ. Ext. eod.*

§. 8. *Causa appellationis ab interlocutoria justa esse debet, non frivola; & si deferatur huic quid juris.*

Sanè appellationis causa ab interlocutoria justa reddi debet, non frivola, c. *Ve debitus 59, Ext. hoc tit.* alioqui illi minimè deferendum est à Judice, c. *Cum appellationib. 5, eod. in 6,* Si tamen delatum fuerit appellationi, hoc est, recepta vel admittà fuerit appellatio, quàm ipsius Judicis delatio à superiori Judice, ad quem provocatum est, refutari possit, quia tamen inferior Judex, quantum in se fuit, jurisdictionem à se abdicavit, appellationi deferens minus justæ, totius causæ decisio in superioris potestatem transfusa intelligitur, neque ab eo ad inferiorem Judicem ex necessitate remittenda est, d. c. *Cum appellationib. vers. si verd.* Aliter, si ab eo delatum non fuerit appellationi frivola: nam nihilominus appellatore eam prosequente (datis illi apostolis refutatoriis) superior de appellatione cognoscens, causam ad priorem Judicem remittet, appellatore in expensas condemnato, d. *cap. Cum appellationib. in princ.* Quod idem observatur, et si ex justa causa appellatum fuisset, sed ea minimè probata apud Judicem appellationis. Si enim probata esset, tunc principalis causa ejusdem Judicis superioris notioni relinqueretur, d. c. *Ve debitus add. Andr. Gail. lib. 1, obs. 131.*

§. 9. *De Apostolis, id est, literis dimissoriis ad superiorem Judicem.*

Ubi intra præscriptum à jure decendium appellatum est, literæ dimissoriæ, quibus scilicet causa ad eum, qui appellatus est, dimittitur (quæ vulgè gò Apostoli dicuntur) petendæ sunt instanter & sæpius, saltem uno contextu, ab eo, à quo appellatum est, ad eum, qui de appellatione cogniturus est: id què intra triginta dies, à die sententiæ. Alioqui non petitis Apostolis intra hoc tempus, censetur appellator appellationi suæ renunciaffe, c. *Ab ea 6, C. hoc tit. in 6, c. 2, eod. in Clem. juncto c. 6, eod. in 6, & l. Inducibus 24, C. eod. l. unica D. De libell. dimiss. & l. Dimissoria 106, D. De verb. sig. Idem est, si intra præfixum à judice terminum Apostoli petiti non sint, d. c. 2, *vers. verum si judex.* Quamvis & de jure civili post interpositam provocationem,*

Bbbbb

etiam

etiam non petente appellatore, sine aliqua dilatione Apostoli dandi sunt à iudice, *tex. in l. Eos 6, §. fin. Cod. eod. iunge §. illar. v. d. Nov. 234, Vt nulli iud. Nov. 126. Exemplum sacra for. de appell. c. d, c, 2, §. fin. c. 4, 6, eod. in 6, g*

§. 10, De tempore persequenda appellationis.

Introducitur appellatione coram superiore iudice, tempus persequendæ & finiendæ appellationis annus est, aut ex necessaria & evidenti causa biennium: nisi forte iudex, à quo appellatum est, secundum locorum distantiam, & personarum ac negotii qualitatem, recessus tempus statuerit, *c. Cum sit Romana 5, Ext. hoc tit. c. Sicut 3, eod. in Cle. ment. §. 1, Novel. 50, de his qui ingr. d. ad appell. l. fin. §. illud C. De tempor. c. reparat. appell. aut etiam ipse appellans brevius tempus sibi ipsi injecerit prosequendæ appellationis, c. Personas 4, c. Oblata 57, §. eicet Ext. hoc tit. Currit autem hoc tempus appellationi præstitutum à die interpositionis ejus, aut à die illati gravaminis, ubi à futuro gravamine appellatum est, *d. c. Sicut,**

§. 11, Quibus casibus cesset fatale tempus persequenda appellationis.

Ex hoc tamen tempore persequendæ appellationis subducitur compromissi tempus, si quod inter partes interea intercessit, *c. Quamdiu eod. in Cle. m. §. 1, Novel. 23, de appellat. Nec nocere debet appellanti, si forte morà iudicis biennium extraxerit, si hoc quoque Novel. 119, Vt sponsalia larg. aut ipse iusta causa impeditur appellationem persequi non potuerit, c. Ex ratione 8, h. t. quamvis sint, qui beneficio restitutionis in integrum ipsi succurrendum censeant, vide Novel. 50, de his qui ingrediuntur c. ibi Dd. Panorm. c. alios ad d. c. Ex ratione. Neque dubium est, expresso consensu partium idem tempus prorogari posse: nisi ob periculum moræ iudex aliud statuerit, *d. c. Quamdiu d. Nov. de appell. §. 1, vide latius And. Gail, lib. 1, Ob. serv. 141.**

§. 12, Quis & quoties appelletur.

Meminisse autem oportet, ad proximè superiorem semper appellandum esse, *c. Dilecti 66, Ext. hoc tit. l. Imperatores 21, D. eod. idque bis de eadem re permittitur; non amplius, l. unica C. Ne liceat in una eademque caus. adde qua notavimus sup. eod. ad §. adde Ut v. g. à sententia Archidiaconi appellandum est ad Episcopum; ab Episcopi sententia ad Archiepiscopum, *c. 3, §. ab Archidiaconi hoc tit. in 6. Nisi**

forte consuetudo loci ferret, ut, relicto Episcopo vel alio iudice intermedio, alius superior provocaretur, *d. §. ab Archidiaconi. quia consuetudo jurisdictionem dat, cap. Cum contingat Ext. De foro com. per. l. fin. C. De emancip. lib. vel ipse summus Pontifex, ad quem à quovis iudice Ecclesiastico rectè appellatur; cum is, propter sedis Apostolicæ prærogativam, cum quovis Ordinario iudice concurrat, *c. Si duobus 7, Ext. hoc tit. can. Si quis putaverit cum cau. f. qq. can. l. d. 11, q. 6. iun. 70 can. Omnia per IX. q. 3, adde Conc. Trid. sess. 24, c. 20, De reform. A delegato ve. d. ad delegatorem tamquam immediatè superiorem suam appellatur, l. 1, D. Quis c. à quo appell. c. Super questionum 27, §. porro Ext. De off. c. potest. iudicis deleg. præterquam si delegatus totius causæ jurisdictionem subdelegato mandasset; hac enim specie, cum ipse nihil jurisdictionis sibi reservavit, non ad eum, sed ad delegantis superiorem provocatio fit, *d. §. porro c. d, l. 1, §. fin.***

§. 13, Ab Officiali Episcopi ad quem appellatur.

Quæritur est, Ab Officiali Episcopi quis provocetur? Et rescriptum est ab Innocentio III, in c. 3, in princ. hoc tit. in 6, Archiepiscopus, non Episcopus, cum Episcopi & Officialis ejus sit idem auditorium. At absurdum esset, eundem ab eodem provocari: unde & consuetudo hac in re contraria merito rejicitur, *c. 2, De consuet. in 6.*

§. 14, De effectu appellationis à definitiva sententia.

Effectus appellationis vel hic præcipuus est: quod per eam definitiva sententia suspendatur, *c. Sepè 44, circa fin. Ext. h. t. l. Furti 6, in princ. D. De his qui nos. in sam. & quodammodo extinguatur, l. 1, §. fin. D. Ad s. C. Turpill. e. Neque enim interim sententia, tamquam lata non esset, executioni mandari potest. Quare & utrique parti copia fit in appellationis iudicio ea probare, quæ antè probata non fuerunt, & producere, quæ antè producta non fuerunt, *c. Cum Ioannes 10, Ext. De fide instr. c. Fraternalitas 17, Ext. De testib. l. Eos 6, §. si quid autem C. De apol. l. Per hanc 4, C. De tempor. c. reparat. appell. c. fin. d. tit. in 6. iuncto c. Cum à re. pulsione 7, eod. in Clam. adeoque ea, quæ in prioris iudicio rejecta fuerunt, repetere & probare, *d. c. fin. vers. ubi vero, l. Ita demum 13, C. De procurat. ibid. vide Bald. si tamen principali causæ præjudicent, aut iudicium retrò nullum reddant; aliàs sententia. Nec enim dilationes denegatæ, condemnationes expensarum aliaque hujusmodi prioris iudicii, hic repeti possunt.***

§. 15. Pendente appellatione nihil innovandum.

Cum itaque per appellationem sententia definitiva suspendatur, & iudicium prius cum posteriori appellationis quodammodo continetur, fit, ut sicut lite in priori iudicio pendente nihil innovari potuit, ita et in 6. *Ext. Et in 6. Ut loco pend. nihil innov. ita neque pendente appellationis iudicio: usque adeo, ut innovata non solum pendente appellatione, sed & decennio tempore, quod inter sententiam & appellationem intercessit, ante omnia revocari debeant per iudicem appellationis, c. Non solum 7. De appel. in 9. l. unica D. Nihil innovari appell. interpos. l. Constitutiones 10 D. hoc tit. Excipi casum in c. fin. *Ext. De sequens. poss. Pendente vero appellatione ab interlocutoria, si qua innovata fuerint per iudicem, à quo appellatum est, revocari non possunt, priusquam appellationis causam veram esse c. afflicti, iuxta text. in d. c. Non solum, c. Romana 3. §. quod si, hoc tit. in c. Nisi delictum fuisset appellationi a iudice, à quo appellatum est; nam iudex deferendo appellationi a se interposita, censetur à se abdicare jurisdictionem, quam in causa habet, c. Cum appellationib. §. eod. in 6. adde §. sand. sup. eod. Aut ipsi iudici, ut in causa procederet, inhibito facta esset a iudice appellationis, postquam iam coepit cognoscere de appellatione tamquam ex causa probabiliter missa, d. c. Non solum d. c. Romana §. cum autem cum 2. §. §. seqq. Aut articulus, de quo appellatum est, ita conexus esset causae principali, ut hæc sine illo decidi non posset, c. Super eo 50. *Ext. h. 1.* His enim casibus principalis causae cognitio differenda erit à iudice, donec appellationis iudicium apud superiorem finitum sit, d. d. i. i. i. i. i.**

§. 16. De appellante uno ex pluribus condemnatis.

POSTREMO, pluribus una sententia condemnatis, si unus ex iis appellaverit, ejusque provocatio iusta pronuntiata fuerit, id & reliquis non appellantis proderit, c. Una 72. *Ext. h. 1. l. 1. c. 2. C. Si unus ex plurib. appell. licet diversum obineat in restitutionis beneficio, in quo unus restitutio alteri non prodest, d. h. 2. c. l. 1. C. Si in communi eadem est causa.*

NOTATIO in Tit. 151

a Vide aliquot differentias inter iudicialem & extra iudicialem appellationem, item inter dictum Vnde vi, apud Panorm. ad c. Bonæ 31. *Ext. De appellat.*

b Intellige & de eodem articulo; sive sit appellatum

à definitiva sententia sive ab interlocutoria; scilicet, si de articulis diversis Vnde si miles quis gravaretur in causa super diversis articulis, miles quoque posset appellare & duas appellationes successive instituire de quolibet articulo Panorm. ad c. Viretæ 39. circa *Ext. De appell. ubi & ex sententia loan. And. hoc exaudiendum putat. quoad eandem personam, qua appellavit; quia ex quo quis bis appellavit & semper succubuit, præsumitur contra eum. Alteri vero parti, licet alias duas appellationes instituire: ita fiet, ut de eodem articulo possit quater appellari, computatis simul appellationibus utriusque partis. Et hanc sententiam Panormitani videtur comprobare Decius ibid. nu. 6.*

§ Ex his patet, de iure Canonico requiri, ut Apostoli instantes & sepius, saltem uno contextu, petantur: alioqui appellatio pro deserta habetur, cap. Ab eo 6. De appellat. lib. 6. Idem & de iure Civili constitutum est in l. unica D. De libell. dimiss. junctal. Quoniam nonnulli is, nisi quod eodem iure et intervalla, non uno contextu, sepius peti debeant Apostoli, sicut colligitur ex c. 2. eod. tit. in Clement. Et licet text. in l. 6. §. fin. C. eod. dicat sponte offerendos esse Apostolos, etiam non petente appellatore; tamen si Apostoli non petantur intra tempus legitimum, quod ea specie nihilominus deserta censetur appellatio, ex sententia Bartoli ad d. §. fin. Et hac ratione prædicta loca inter se conciliari possunt. Observa hic tria genera esse Apostolorum. Alii enim dicuntur Apostoli Dimissorii, in quibus iudex narrat se detulisse appellationi: alii Refutatorii, in quibus id negat: alii vero Reverentiales, cum appellationi propter reverentiam superioris desert, cap. 1. De appellat. lib. 6. de quibus latius Hostiens. in Summa hujus tit. cap. de diversis generibus apostol. & Panorm. ad c. Bonæ 31. v. 9. *Ext. hoc tit. In Camera Imperiali non sunt necessarij Apostoli. teste And. Gail lib. 1. Obser. 129. in fine.*

d Quatuor constituuntur appellationum facta, sive temporaria facta, hoc est, quibus appellatio in factum sive interitum incidit. Quaedam enim ad interponendam appellationem; quedam ad petendos Apostolos; quedam ad introducendam coram iudice ad quem appellatum est; quedam vero ad proseguendam & finiendam appellationem pertinent. Ad interponendam decem dies à iure statuti sunt, §. sed de modo inf. cod. Ad petendos Apostolos 30. dies, ut sup. eod. §. ubi Ad introducendam iudex à quo terminum constituit, Glof. & Barr. in l. Praeses 9. per eundem text. C. De appellat. Guid. Papa quaest. 336. Ad proseguendam vero & finiendam appellationem coram iudice ad quem, annus, vel ex causa biennium datur, juxta §. introducta & §. seqq. sup. eod. Adde And. Gail. lib. 1. Bbbbb 2. Obser.

Obscr. 139, 140, & 141, ubi etiam tradit ex Ordin. Cam. ad introducendam appellationem concedi sex menses, allegat. tit. 10, §. 1, & Parag. 5. par. 2. In causa matrimoniali cessant hæc fatalia, cum sententia pro vel contra matrimonium lata numquam transeat in rem judicatam, sed revocetur quoadcumque doretur impedimentum Canonicum propter animæ periculum. Vide *And. Gail. lib. 1, Obscr. 12.*

c. Additum est, quodammodo; nec enim extingui-

tur pland, sed potius ejus effectus suspenditur; eodem postea deferatur appellatio, remaneat firma & rasa sententia, d. cap. 8. p. 2. Caterum omnino extinguitur per secundam sententiam, etiam si hæc prioris confirmatoria sit, d. l. Furti 6, D. De his qui not. inf. id. g. Iudex appellationis exequitur sententiam. Authent. Si quis litigantium & ibi Salices. C. De Episcop. audentia, *Costal. ad d. l. Furti.*

DE IN INTEGRUM RESTITUTIONE.

TITULUS XVI.

§. 1. De remediis extraordinariis contra sententiam.

Sed & si quis appellationis beneficio omnino destitutus sit, nihilominus illi succurritur, vel per Restitutionem in integrum, vel per Supplicationem, vel per Syndicatum, de quibus & ex ordine & breviter differamus.

§. 2. Restitutio in integrum quid sit: quibus, & quando competat.

Est autem in integrum restitutio in pristinum statum reductio, l. Quod si minor 25, §. restitutio D. De minorib. l. unica C. De re perat. qua sunt, & l. 1, Cod. De sent. pass. a daturque non quidem omnibus, sed certis personis, cognita causâ & probatâ, & intra præscriptum à jure tempus, quo peti eam necesse est. Et imprimis datur minoribus 25, annis, ubi ex sententia Judicis, vel alio judiciali actu laesi sunt, l. 1, & *corotic. G.* Si advers. rem jud. l. pen. C. Sent. rescindi non posse, l. Aut prator 7, §. sed & in judiciis D. De minor. Deinde minorum exemplo, Reipublicæ, l. 4, C. Quib. ex caus. major. l. 1, C. De jure Reipubl. lib. 11, An verò universitatibus & corporibus hæc restitutio in integrum competat, vide *Oddum in arca. de restitut. in integ. & Ecclesiæ, cap. 1, c. 2, De restit. in integ. lib. 6.* etiam contra aliam Ecclesiam, c. 3, c. 6, h. tit. Tertio, & majoribus 25, annis, sed his ob justam, præsertim absentiam, l. 1, l. 2, C. Quib. ex caus. major. l. Nec nor 28, Dig. Ex quibus causis, vel erroris causam, l. 1, §. fin. D. Quod falso iur. aut. l. 2, D. de restitut. in integ. b. Adeoque & contra sententiam summi Pontificis, c. Tum ex literis 5, cum cap. seq. Ext. h. t. can. Sententiam, 2007, qu. 9, addo can. Variam ead. qu. 9, aut Principis, l. Minor 19, §. 1, Dig. De majoribus, hæc in integrum restitutio conceditur. Non minus & in contractibus aliisque casibus, quibus supradicti se laesos conqueuntur, hu-

ius restitutionis ratio habetur, l. 1, & passim Dig. De minorib. & toto tit. D. & Cod. Quibus ex caus. major. 1, c. 8. Ext. hoc tit. c. 1, eod. in 6.

§. 3. Iudicium restitutionis quando inchoandum & peragendum?

Peti verò & peragi debet hoc restitutionis iudicium intra quadriennium continuum à tempore læsionis, c. 1, & 2, h. t. in 6. e. unico eod. in Clem. d. l. fin. C. De temporib. appel. g. Idque cognita causa & presente adversario, l. 4, D. De restitut. in integ. l. 3, De Ex quib. caus. major. aut per contumaciam absentem, l. In caus. 14, §. causa D. De minor. Si tamen rationabilis causa subit, poterit Iudex etiam hoc tempus excedere in danda restitutione, d. c. 1, & l. 2, eod. in 6. & d. l. fin. adde causum in l. penult. C. d. t. De temp. appel.

§. 4. Pendente restitutionis iudicio nihil innovandum.

Et pendente iudicio restitutionis in integrum nihil innovandum est, sed omnia in statu suo manere debent, donec ejus cognitio finita sit, l. unica C. in integ. restit. postulat nisi ad extrahendam executionem tententia vehementis suspicio calumnie sit contra petentem restitutionem: qua specie sententia quidem executioni mandatur, sed præstita cautione idonea ab adversario, si superatus fuerit, de restituendo eo, quod medio tempore sententia ipsius occasione percipiet, c. Suscitata 6, Ext. De in integ. restit.

§. 5. De effectu restitutionis obrita.

Ubi igitur restitutio in integrum à Iudice obrita est, si adversus sententiam, causa ex integro agitur,